

Uchwała Nr SO.15.4012.143.2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 18 kwietnia 2025 r.

**w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Margonin
za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca	Edyta Zastrow
Członkowie:	Monika Paczyńska
	Marzena Węckowicz

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.) wyraża o sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Margonin za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta i Gminy Margonin za rok 2024 wraz z informacją o stanie mienia Gminy (przedłożone tut. Izbie w dniu 28 marca 2025 r.).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024-2032 (po zmianach) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2024 rok.

I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu i część tabelaryczną.

1. W części opisowej przedstawiono realizację dochodów budżetowych, a w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, dochodów majątkowych, pozostałych dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także wydatków budżetowych według działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej. Wskazano stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów. Podano skutki obniżenia górnych stawek podatkowych, umorzenia podatków, odroczenia i zwolnienia uchwałą Rady Miasta i Gminy. Omówiono przychody i rozchody budżetu oraz wskazano, że Gmina nie posiadała zadłużenia na dzień 31 grudnia 2024 r. Poinformowano o dochodach z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy i Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym z Rządowego Funduszu Polski Ład wraz z wydatkami nimi finansowanymi.
2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:
 - dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej,
 - przychody i rozchody budżetu,
 - zestawienie zrealizowanych wydatków majątkowych,

- zestawienie dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
 - zrealizowane dochody z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wraz z zestawieniem wydatków przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki,
 - zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami,
 - zestawienie dochodów i wydatków związanych z dotacjami na realizację zadań własnych,
 - zestawienie wpływów z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wraz z wydatkami nimi finansowanymi,
 - wpływy z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy i wydatki nimi finansowane,
 - zestawienie dotacji udzielonych z budżetu Gminy,
 - przedsięwzięcia realizowane w ramach funduszu sołeckiego.
3. W sprawozdaniu wskazano, że nie dokonywano zmian w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których jest mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z uwagi na brak planowanych wydatków w roku 2024 oraz przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich, zgodnie z przepisami art. 269 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.
 4. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie, za wyjątkiem wymienionych w pkt IV.
 5. Wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu przedłożono sprawozdanie z wykonania planów finansowych Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury oraz Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Margoninie.
- Skład Orzekający wskazuje, że z art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wynika obowiązek przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, sprawozdania rocznego z wykonania budżetu jednostki, zawierającego zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie natomiast z art. 13 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izby należy wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami.
6. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

II.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Miasta i Gminy Margonin za rok 2024 został wykonany z nadwyżką budżetu w kwocie 3.247.566,48 zł (przy planowanym deficycie budżetu w wysokości 3.393.949,81 zł), bowiem:
 - a) dochody zrealizowano w wysokości 64.743.857,73 zł, co stanowi 105,07 % wielkości planowanej, w tym:
 - dochody bieżące w wysokości 45.620.154,71 zł,
 - dochody majątkowe w wysokości 19.123.703,02 zł;

- b) wydatki zrealizowano w wysokości 61.496.291,25 zł, co stanowi 94,59 % wielkości planowanej, w tym:
- wydatki bieżące w wysokości 43.652.901,62 zł,
 - wydatki majątkowe w wysokości 17.843.389,63 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W okresie sprawozdawczym zrealizowano przychody ze spłat pożyczek udzielonych w kwocie 184.472,94 zł (100 % planu).

Ponadto Gmina dysponowała:

- niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 385.950,16 zł, które w całości zostały zaangażowane w budżecie roku 2024;
- przelewami z rachunków lokat w kwocie 3.000.000,00 zł, które w całości zostały zaangażowane w budżecie roku 2024.

Rozchody budżetu dotyczyły spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w kwocie 176.473,29 zł, co stanowi 100,00 % planu.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 roku.

3. Z przedłożonego sprawozdania, jak i ze sprawozdania Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” wynika, że wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku Gmina nie posiadała zadłużenia z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów i emitowanych obligacji komunalnych oraz innych zobowiązań wymagalnych.
4. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, że na koniec roku 2024 zobowiązania niewymagalne wynosiły 1.562.869,42 zł.
5. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 należności na koniec 2024 roku wynosiły 2.823.137,95 zł, w tym zaległości – 2.123.357,53 zł. Burmistrz w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2024 w porównaniu z rokiem 2023 uległa zmniejszeniu o kwotę 146.934,40 zł.
6. W wyniku analizy sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S:
- 1) nie stwierdzono przypadków przekroczenia planowanych wydatków budżetowych;
 - 2) stwierdzono, że w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej wystąpiły przypadki zaciągnięcia zobowiązań niewymagalnych (nie stanowiących zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i pochodnych) ponad plan wydatków:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wykonanie + zobowiązania (5+6)	przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
750	75023	4360	32 000,00	31 706,07	433,97	32 140,04	140,04
900	90015	4260	422 000,00	366 395,84	81 270,09	447 665,93	25 665,93

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Burmistrz otrzymał od Rady Miasta i Gminy, a mianowicie w uchwale budżetowej na 2024 r.:

- w § 13 Rada określiła sumę 2.500.000,00 zł, do wysokości której Burmistrz mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- w § 14 pkt 4 Rada upoważniła Burmistrza do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy.

Natomiast w uchwale w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Margonin na lata 2024-2032 Rada Miasta i Gminy upoważniła Burmistrza (§ 3 ust. 1) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku nr 2 do uchwały;
- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Miasta i Gminy i których płatności wykraczają poza rok budżetowy;
- 3) w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek, kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
750	75011	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności:	195,00	192,68
853	85395	4560	wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	220,00	209,80
750	75095	4580	Pozostałe odsetki	20,00	8,15
855	85502	4580		800,00	4,53
750	75095	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	300,00	300,00

W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 r. Burmistrz poinformował o poniesieniu przedmiotowych wydatków.

7. W sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2024 wykazano, iż dochody z tytułu opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych wynoszą 166.624,54 zł (rozdz. 75618 § 0480) oraz wpływy z części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym wynoszą 44.358,01 zł (rozdz. 75618 § 0270), natomiast wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wykonano w wysokości 221.543,94 zł (rozdział 85154). Nie zostały poniesione wydatki z gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 157.907,87 zł.

Tym samym niewykorzystana w roku 2024 kwota dochodów i przychodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 147.346,48 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
 - 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2
- i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.

Skład Orzekający zaznacza również, iż w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały wykorzystane w danym roku budżetowym i w latach poprzednich winny zostać zaplanowane w przychodach budżetu bieżącego roku w § 905 i powiększyć planowane wydatki w budżecie następnego roku.

8. Z zał. Nr 5 „Informacja z realizacji dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska za 2024 rok” wynika, że Gmina zrealizowała wpływy z różnych opłat w wysokości 25.866,38 zł (na plan 35.000,00 zł), natomiast wydatki wykonane wyniosły 35.000,00 zł (na plan 35.000,00 zł). W sprawozdaniu nie poinformowano, z jakich środków zostały sfinansowane wydatki w wysokości 9.133,62 zł.

- III. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2.408.411,12 zł (w tym § 0490 w kwocie 2.379.586,87 zł), a wykonane wydatki związane z finansowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosły 2.333.688,98 zł (rozdz. 90002). Z powyższego wynika, że uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są wyższe od wydatków na finansowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi w roku 2024.

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w łącznej kwocie 184.145,35 zł.

Niewykorzystana w 2024 r. kwota dochodów i przychodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 258.867,49 zł.

Skład Orzekający przypomina, iż zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r., poz. 399, z późn. zm.) środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ponadto stosownie do przepisów art. 6r ust. 2c ww. ustawy „środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów”.

Zatem środki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnym, które nie zostały wykorzystane w roku 2024 winny zostać zaplanowane w przychodach budżetu bieżącego roku w § 905 i przeznaczone na cele określone w cytowanym wyżej przepisie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W sprawozdaniu podano informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wyszczególniono koszty odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, obsługi administracyjnej systemu oraz pozostałych kosztów obsługi. Ponadto poinformowano, że w roku 2024 nie poniesiono wydatków na edukację ekologiczną ani też na utworzenie i utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

IV. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że wystąpiły m.in. następujące błędy pisarskie i rachunkowe:

- na str. 5 w dziale 700 podano, iż zaległości z tytułu czynszu za grunty wyniosły 9.458,35 zł, a zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27S wyniosły 5.419,31 zł;
- na str. 16 oraz w załączniku Nr 1 o dochodach wykazano wykonanie dochodów w rozdz. 85504 § 2030 w wysokości 4.751,31 zł oraz § 2690 w wysokości 17.871,89 zł, natomiast ze sprawozdania Rb-27S wynikają odpowiednio kwoty 4.714,95 zł i 17.728,25 zł;
- na str. 20 w dziale 010 w pozostałej działalności wykazano wydatki na zakup usług pozostałych w wysokości 380,80 zł, a ze sprawozdania Rb-28S wynika kwota 3.380,79 zł;
- na str. 21 w tabeli dotyczącej wydatków działu 050 wydatki na zużycie energii wykazano w kwocie 3.385,64 zł, a w sprawozdaniu Rb-28S wydatki w § 4260 wynoszą 3.992,88 zł;
- w załączniku Nr 9 „Informacja z wykonania wpływów z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz wydatków nimi finansowanych za 2024 rok” w części 1. „Rządowy Fundusz Polski Ład” wykazano w nieprawidłowych wysokościach w pozycjach „Razem dochody” i „Razem wydatki” plan (12.051.000,00 zł) i wykonanie (11.862.397,66 zł), natomiast ze sprawozdania Rb-27S i sprawozdania Rb-28S wynikają kwoty: planu – 14.395.200,00 zł i wykonania – 14.185.006,31 zł;
- w załączniku Nr 11 „Zestawienie dotacji udzielanych z budżetu Gminy za rok 2024” wykazano w rozdz. 63003 § 2360 plan w kwocie 8.000,00 zł, a winien być w kwocie 6.000,00 zł, co skutkuje ustaleniem w nieprawidłowej wysokości planu dotacji bieżących celowych dla jednostek spoza sektora finansów publicznych.

V. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z mienia w roku 2024.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Edyta Zastrow

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.